

PEST, II. félv.

45. szám.

November 5. 1868.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félvérel forint 31. A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri. Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-fölvételért 1 frt, tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt, a Szent István-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni. Évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Peitler Antal József

váci püspök ur ő méltóságának elnöki megnyitó beszéde a Szent-László-Társulat 1868. szept. 22-ikén Győrött tartott közgyűlésében.

Nagyérdemű társulati nagygyűlés!

Mint hogy a Szent-László-Társulat igen tisztelt tagjainak nagyszámu megjelenését egyletünk iránt tanúsított meleg részvét és lelkesedés biztos zálogául tekintem: kedves kötelmet teljesítek, midőn ezen vallásos és hazafias érdekeltségért legőszintébb s legforróbb hálámát nyilvánítom, s önöket az Urban legszivélyesebben üdvözlöm.

Siettünk e helyre nem csak azért, mert szabad királyi Győr városa vallás, történelem, alkotmány, s műveltség tekintetében édes hazánk nevezetesebb városai közt majdnem az első helyet foglalja el: hanem azért is, mivel a város főtemplomában sz. László királyunk koponyaereklyéje őriztetik, tiszteltetik; ki iránt, mint a hajdanban hazánk felejthetlen dicső királya, most pedig pártfogónk, s egyletünk védnöke iránt az önzetlen tisztelet kegyeletes érzetével viseltetünk; megjelentünk itt, mivel e nemes város derék lakói közül számtalanokat levén szerencsénk társulatunk tagjai között tisztelhetni, azon részvétneél fogva, melylyel társulatunk érdekei iránt viseltetnek, szíves baráti fogadtatásra számítottunk; s mivel a mélt. s főt. megyés püspök ur, kinek egyéb jeles erényeit említeni szerénysége tilt, s ki a keresztény szeretet gyakorlatában méltó utóda annak, kinek nevét viseli, a mult évben Esztergamban tartott nagygyűlésünk alkalmával szívesen volt minket meghívni, s e város tisztelt polgárainak országserzte ismert vendégszeretete biztosítékot nyújtott az iránt, hogy azon egylet tagjait, melynek feladata a ker. könyörületesség gyakorlata által a haza s egyház legüdvösbb céljait előmozdítani, terjeszteni, virágzásba hozni, magyar szívesseggel fogadni mindenkor kész leszen. Ezen kegyesség- és szívesseggért, melyet máris oly nagy mértékben tapasztalni s élvezni szerencsések vagyunk,

méltóságodnak és szabad királyi Győr városa igen tisztelt polgárainak magam s tagtársaim nevében a legőszintébb, legforróbb hálaköszönetet nyilvánítani édes kötelességemnek tartom.

A multévi nagygyűlésen tartott igénytelen beköszöntő beszédemben visszapillantván a Szent-László-Társulat lefolyt hét évi életére, egész őszinteséggel feltártam, hogy társulatunk az utolsó két évben nem oly arányban gyarapodott, mint várni lehetett volna ama lelkes részvétől, mely a társulat iránt alakulása kezdetén, s utóbb is nagy mérvben mutatkozott; mely kedvezőtlen eredményt nem annyira a társulat iránti érdektelenségnek, mint inkább a lefolyt két évben hazánkat sújtó elemi csapások okozta lehangoltságnak, mely a köz- és magán életre méltán zsbbasztólag hatott, tulajdonítam.

Keserű fohások törtek ugyan akkor elő a most jelzett tapasztalások folytán elszomorodott keblemből, de egészen el nem csüggedtem, sőt reményteljesen néztem a jövőbe: mert tudván, hogy a hitélet a szeretetben, az erő az egységben, a siker a kitartásban gyökeredzik, s Isten után, qui dat incrementum, bizván a püspöki kar, a lelkipásztorok, s azon, hála Istennek, nem csekély számu világi hívők fáradszón buzgalmában, melylyel eddig egyletünket oly lelkesen felkarolták, pártolták, társulatunk majdani emelkedését, virágzóbb állapotra juttatását bizton reméltem.

És reményem nem esalt. Mert a jelen évben a keresztény szeretet nagyobbmértvű áldozatkésztséget tanúsított, mint az előbb lefolyt két évben, amint ezt a hivatalát páratlan buzgalommal teljesítő titkár ur jelentése bővebben ki fogja deríteni.

Ámbár pedig a társulat ügyei, akár a tagok számát, akár az adakozások mennyiségét tekintjük, kedvezőbb fordulatot vőnek: magasztos feladatának azon-

ban most sem képes minden tekintetben megfelelni. Még mindig áll az: a mag el van vetve, az alap le van téve, az áldást Istentől várhatjuk, ha mi is, utódaink is a keresztény könyörületeség szent művét folytatni fogjuk, ha törekvésünket oda irányozzuk, hogy a társulat tagjainak száma szaporodjék, mert csak is akkor, ha a munkás kezek szaporodnak, lesz bővebb a vetés, s Isten termékenyítő áldásával gazdagabb az aratás.

Minél magasabb az cél, melyet a társulat üdvös munkássága tereül kitzött — mely nem egyéb, mint Pius pápa ő Szentsege iránt fiai szeretetünket, hűségünket, ragaszkodásunkat tanusítani, s őt, ki a kath. világ főpapja, főpapja s főkormányzója, a kath. egyház gyújtója, ki annyi oldalról megtámadtatva, mint megdönthetetlen szikla áll a világ tengerén s hajlott kora daczára szent egyházunkat törhetlen hősiességgel kormányozza, bizván a mennyei főpásztorban, kinek ő helytartója a földön; s ki a jobb gondolkodásuak általános tiszteletét nem fegyverrel, hanem mint a jog, s igazság rendületlen bajnoka vivta ki: szorongatott állapotában segíyezni; mely nem egyéb, mint édes hazánkban szeretett testvéreinket vallás erkölcsi törekvéseikben, egyházak, iskolák, ovodák s egyéb hasznos intézetek emelése, fentartása, felszerelése által gyámolítani; mely nem egyéb, mint tevékeny szeretetünk körét az ország határain túl is kiterjeszteni, jelesen keleten, hol saját véreink közül igen soknak anyagi s szellemi tekintetben sanyaru helyzet jutott osztályrészüil, kik ha tőlünk elszakadtak is, testvéreink lenni meg nem szüntenek, s szorongatott helyzetökben segélyünkért esdenek; annál buzgóbbnak kell lenni azon törekvésünknek, hogy a tagok számának gyarapodása által nagyobbodjék az anyagi alap, s annak fokozatos növekedése által a keresztény könyörületeség gyakorlata évről évre tágasabb tért foglaljon: mert ha az évenkénti 72 krban megállapított tagdíj azon arányban nő, mely a hazánkban létező katolikusok számának megfelelő, roppant pénzösszeg fog évenként rendelkezésünk alá jutni a társulati jótékony célok előmozdítására.

Hazánkat s testvér tartományait körülbelül 8 millió katolikus lakja. Tekintve kath. testvéreink e nagy számát, indokolva látjuk a fömél. herceg-primás multévi nagygyűlésünk alkalmával szónoki emelkedettség s lélekbenesség hangján elmondott beszédében kifejezett azon buzgó ohajtását, vajha a szent László-Társulatnak annyi tagja lenne, ahány teljeskoru katolikus van az országban. Bár ezen buzgó ohaj, ez ige mielőbb testté lenne.

Igaz, hogy ezen most említett ohajtás első tekintetre merésznek látszik. De ha a társulat tagjai feladatuk komoly megoldását szívökön hordják, a kívánt eredményt, ha nem is egyszerre, ha nem is oly nagy mértékben, de előbb utóbb mégis elérhetjük. De erre okvetlenül szükséges, hogy minden tag, mint szerény és buzgó munkás a hit hatalmával, a szeretet erejével a társulat ügyét felkarolja; kell, hogy mindenki meg legyen győződve, miszerint a hitélet a szeretetben, az erő az egységben, a siker a szilárd kitartásban, a legszebb s legédesebb jutalom a jócselekedetek öntudatában áll.

A keresztény szeretet találékony: kinek szívében ezen mennyei érzés, Istennek ezen egyik legdrágább

adománya hevíti, mindenkor elég erőt és kitartást fog érezni magában arra, hogy mindazt, mi embertársainak anyagi s szellemi, földi s tulvilági boldogságát előmozditja, örömteljes készséggel, mely fáradságot nem ismer, s a netán előfordulandó nehézségektől meg nem retten, felhasználja.

Az így lelkesült katolikus bármily akadálytól sem riad vissza, mert az Isten s embertársai iránti szeretet, mely magát szívébe beékelte, s mely szándokának, határozatának, s tetteinek főrugója, a sz. célért vivandó harcában nem csak támogatni, hanem győzelemre is fogja segélni.

Aki a világ folyamát, annak kisebb, nagyobb eseményeit, többféle jótékony, hasznos, s üdvös intézetek keletkezési módját figyelemmel kíséri, csakhamar azon meggyőződésre jut, hogy nem minden nagyobb szerű vállalat a gazdagok s hatalmasok pénzadományainak köszöni létét s állandóságát, hanem hogy számtalan az Isten dicsőségére, az egyház s emberiség javára tett nagyszerű alapítványok egyesektől gyűjtött fillérekéből keletkeztek olykép, hogy aminek alapját egy nemzedék kisebb-nagyobb adománya vetette meg, annak kiegészítését, fentartását az utódok áldozatkészsége nem csak biztosította, hanem fel is virágoztatta.

Ezt az Isten is úgy akarta, úgy akarja. Mert ő, kinek atyai gondoskodása mindnyájunkra kivétel nélkül kiterjed, mindnyájunknak akar alkalmat nyújtani arra, hogy a kereszténység főparancsának, a szeretetnek gyakorlata által érdemeket szerezhessünk; mert ő a szegénynek jó célra szánt fillérét annyira becsüli, mint a gazdagnak ezreit.

Kifogás alá nem eshető állítás, hogy ezélt eszköz nélkül elérni nem lehet: „qui vult finem, debet velle prius media.“ (A ki a célt akarja, előbb az eszközöket is akarnia kell). Hogy tehát a társulat célját előmozdithassuk, kell, hogy az arra vezető eszközöket felhasználni tudjunk.

Bátor vagyok ezek közül néhányat a mélyen tisztelt nagygyűlés becses figyelmébe ajánlani. Az első, melyet legpracticusabbnak, legezészerűbbnek tartok, az, hogy minden egyes tag szoros kötelességül tekintse a társulatnak évenként öt, hat, vagy tíz új tagot szerezni. Alig van t. társulatunknak csak egy tagja is, kinek testvérei, jó barátai, ismerősei nem volnának, kiket mivel velök bizalmasb összeköttetésben van, nem csak a Szent-László-Társulat céljának üdvös voltáról meggyőzhet, hanem egyszersmind arra is bírhatja őket, hogy a társulat tagjai közé magukat felvétsék.

Ezen eszköz okos felhasználása könnyen azt eredményezhetné, hogy a társulat tagjai pár év alatt 200 ezerre szaporodnának, kiknek tagdíjai évenként 144 ezer frtot tennének ki. Harmincz-negyven év mulva a Szent-László-Társulat oly szerencsés helyzetnek örvendhetne, hogy évenként roppant pénzerővel rendelkezne s üdvös céljait a legnagyobb mérvben mozdithatná elő. — Én, mint a társulat egyik igénytelen tagja, ezen eszközt, melyet teljes meggyőződésből ajánlok, buzgón fogom felhasználni s sikeréről nem kételkedve, remélem, hogy a jövő évi nagygyűlés alkalmával névszerint fogom megnevezhetni azokat, kiket tagokul megnyerni szerencsés lesznek.

(Vége következik.)

Éji hangok.

III.

Lenn jár gondolatom
A sötét sirokban:
Mennyi öröm és bú
Semmisül azokban!...

De a nagy gondolat,
Az örök szeretet,
A szeretet műve
Nem talál ott helyet.

Kitör a sirokból,
Fölszáll az egekig;
Szeretet lángjai
Az eget verdesik.

Nem e föld, — az Isten
Laka annak honja;
A: örök szeretet
E várt ostromolja.

És be is jut oda
Fénylő diadallal,
Koszorúzott fővel,
Pálmaékes karral!...

Oh ti vértanúi
Az örök Igének,
A ti tetteitek
Mindörökön élnek!

Mint ti mindig éltek,
Ugy azok is élnek,
Fényölén az örök
Öröm tengerének. —

Szeretet a szép tett
Legszebb koszoruja:
Isten a szeretet,
Isten koszoruzza!...

Nyulassy Antal.

A z a n y a i m á j a.

— Elbeszélés. —

III.

J ó n a p o k.

A sokáig elhanyagolt műhelyben új élet ütött tanyát. Ferencz könnyen engedélyt nyert kézműipara gyakorlására. Gazdájától jó bizonyítványa volt, apja neve is jó emléken élte még, s szegény özvegy anyja sorsán is szívesen segítettek.

Miután Ferkó még pajtásaival is jó áldomást ivott volna, körültekintve művelésében, a gondatlan legényt elbocsátá, s buzgón neki fogott a munkának; szorgalma és ügyessége csakhamar szép tárgyakkal gazdagítá kizakartát, mi által magára is vonta szomszédai figyelmét, s nem egy gazda cserélte föl régi zsebkését, újabbat vevén nála, csak hogy némi hasznot hajtson neki. Egyik másik szomszéd asszony meg is látogatta az öreg Vernernét, hogy vele állapota örvedetes változásáról beszélgessen, s midőn fia dicsértetését hallá, mindig földerült a jó anyának oly sokáig butól sötétült arcza. Mint a sirban a föltámadást várva hamvad, porlik a holt test, míg dombját zöld virány borítja, s a siriratot zöld leveleivel eltakarja a gazdag repkény: úgy rejtegeté ő is szívében régi fájalmát; de körében már új élet sarjadzott s fia szeretete hasonló volt a repkényhez, mely eltakará régi keservét. A háztartásban is jobbrafordult minden. Asztaluk nem látott szükségét, s a kis Jancsinak új ünneplő ruhája volt, míg hétköznap régi ünneplő kabátjában járt iskolába. De Ferenczünknek úgy tetszett, igen lassan halad előre; azért megkettőzteté igyekezetét, s nem sokára legényt is vett maga mellé, s így egy rövid év lefolytán lendületet adott üzletének.

Lakásukban is némi változás volt észrevehető, bár

a régi butorok megmaradtak; de a régi fájdalom nyomasztó legét vidám életkedv váltá fel. A kis János virgoncz fiuvá növekedék, s ha a két fivér jókedvvel nevetgélte esténként, az édes anya arcán is mosoly ült, s napról-napra togyni látszottak róla a bú-barázdák.

Ferencz, bár anyja iránti tiszteletéről s alárendeltségéről soha sem feledkezett meg; a házi ur szerepét vette fel. Ha munkavégeztén megmosdott, már terítve volt az asztal, s kis öcsese mindent eléhordott, a mit kívánt. Vacsora után nyáron egyegy sétát tett öcsesével; télen pedig a kemence köré gyűltek, s Ferencz jó kedvvel olvasott nekik valami jó könyvből, soha sem unva meg a felvilágosításokat öcsese kíváncsi kérdéseire. Magának is olvasott valami hasznos géptani könyvet s öcsese feladványaira úgy vigyázott, mint valami tanító. Régi becsvágyát öcsesében ohajtá érvényesíteni. Nem egyszer mondá: „Jancsinak kell helyetnem tanulnia! Neki többre kell vinnie, majd korábban kezdje el a tanulást, mint én. Esztendőre elkezdjük a diák ragozásokat, ugy-e Jancsi? megjegyzed-e, a mit tegnap beszéltem? S Jancsinak egész esomó diák szót kellett elmondania, míg mindkét fivér szeme csillogott a mulatságnál.

E közben olykor mégis bú árnya ült a szegény anya homlokára, midőn fia ennek oka iránt kérdést tenne hozzá, sohajtva felelé: az fáj neki, hogy fiának kézművesnek kellett lennie. No de — tevé hozzá — csak ha meg vagy elégedve, s csak ha ez a sok diák szó fájalmasan nem int arra, hogy mi nem lehettél volna, ha —

Ferencz nem hagyta befejezni a mondatot, hanem nevetve ő egészíté ki: „Ha fázva és éhezve padlás-szobánkban továbbis üldögéltem volna, mint az a diák, kinek rongyos könyökét olykor befoltogtattad, ugy-e? És akkor is mi nagyra vihettem volna? Miniszterségig bizonyosan nem! Erre előbb hozzá kell fogni a tanuláshoz, ugy-e Jankó? És most felelj gyorsan: mit tesz diákul: a fivér? Jancsi kevélyen felelé: „Frater!“ s míg ujjával tanítója erős mellét megböké, ezt tévé hozzá: „és az te vagy!“

De a bizonyításnak még nem volt vége: „Miért ne volnék megelegedve, anyám? folytató Ferencz; mondjad mi bajom van? — A szomszédok megemelik előttem kalapjokat, és ha most csak Ferencznek hívnak, az „ur“ is utána fog jöni nem sokára. Ne is gondold, hogy itt halunk meg e felső emeleten. Neked pamlagon kell még ülnöd, vagy lágy támlás széken; s műhelyemnek gyárrá kell válnia. Várj csak mi minden nem lesz még belőlem? Látod ezt a könyvet? ezt tanulom most a nyelvtan helyett; ez mindenféle gépekről szól, és ha én még valami új gépet nem gondolok ki, ne legyek Verner Ferencz. Addig Jancsiból püspök lesz és gépemet, mint már többször történt másokkal, fel fogja szentelni, s a gépet a te nevedről fogom elnevezni.“

Ily ifjúkori tervekkel, melyekben a tréfa és komolyság egyesülének, foglalkozék Ferenczünk és édes anyja nevetett reájok, míg a kis Jancsi valóságos szent irás gyanánt hitt minden szót, s csodálkozással nézett bátyjára. Az édes anya végre, kezeit összekulesolva így szóla: „Ha az anya áldása segítségedre lehet, minden terved sikerülni fog.“

Igy fokozódtak a kicsiny család reményei. — De hogy is lehetett volna máskép, mint a hogy a költő mondja:

Ha teljesüle egyik vágyad,
Nyomában új reményed támad,
Elégedett lehetsz pedig,
Ha már az egy teljesedik.

Ám ha kihajt egy ágaeska,
A többit vissza ki tarthatja?
Főn s lenn a törzs minden helye
Új hajtással leszen tele.

IV.

A nap keresztül tör a felhőkön.

Vagy két év mulhatott el ily módon. Békeség és megelegedés uralkodott az özvegy lakában. — Ekkor azonban napról-napra komolyabb kezdett lenni az anya; mindennap tovább maradt a templomban, mintha nem győzne valamit eléggé ajánlani s a jó Istennek atyai szívére kötni. Maga Ferencz is gondolkozóba esett sokszor; tréfái erőltetetteknek látszottak, mintha nem önként fakadnának, hanem mások kedvéért igyekeznek jókedvünek tetszeni. Azelőtt a köszörükő sustorgását vidám dalokkal kísérte, most sokszor a nóta közepén öntudatlanul megállott s visszaesett gondolkodásába, mely mindig egy pont körül forgott, mint köszörüköve.

Ha valamitől komolyan félünk s egyszersmind tudjuk, hogy ugyane félelem egy másik általunk szeretett szívben él, akkor mindenáron tartózkodunk róla

beszélni; s innen eredhetett a közmondás, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni. Így volt ez az anyával és fiával; különösen, midőn este a dobszó takarodót pergett, akkor tréfált s bohóskodott Ferencz leghangosabban ösesével, mintha azt akarta volna, hogy anyja ne hallja, vagy ne is sejtse, hogy ő rágondol. — De ugy szólván egyikök sem tudott másra gondolni. Józszándéku csalódás volt ez, a mi azonban mítsem használt.

Ferencz t. i. ilyformán gondolkozék: ennyi vagy ennyi nap mulva elválík, katona leszek-e, s nekem is a dobszóra kell-e masiroznom? De mi lesz akkor e kettővel itt? A régi nyomoruság elülről fog kezdődni. Azután elképzélé, mikép tűzi kalapja mellé a sorshuzásban neki jutott alacsony számot, mikép tesz mellé cifra bokrétát, míg szívének minden örömvirága elhervadt. Aztán katonaruhában látta magát a gyakorlásnál, féljobbra, félbalra kanyarodva; hallá a káplár goromba szavait, s gondolatában természetesen a leggorombábat szemelte ki; beleharapott ajkába, hogy haragos szóra ne fakadjon, míg szíve forrt az indulattól. Aztán éjjel-nappal őrt állva látta magát halálos unalom között, míg otthon műhelyébe minden hátrafelé ment. Mindezt a legkisebb rétegekig kigondolá s ábrázolásait ifjúi képzelete igen tulzott színekben állítá elé. Még háborut is képzelt: elbueszott az anyjától és ösesétől — ott állott a löporfüst közepett, körülé szuronyok hegyei villámlottak, s bár vére hareziasan forrongott, s vitézül harezolt, a füst mögött mégis ott látta édes anyját sirva és kezeit tördelve. Most golyó találta őt, nem mellét veré keresztül, hanem jobb karját zúzta össze. Kórházba jut, honnan mint nyomorék boesáttatik haza. — Ily gondolatok forogtak Ferencz agyában, s ha mindezeket a hazaszeretet érzelme nem szorithatta háttérbe, ne itéljük el őt, hanem mentegessük inkább gyermeki szeretetével. Hisz hazájában békeség uralkodik, s királya, kiért szívesen adta volna vérét és életét, bizton ült trónusán.

A félelmes idő azonban mind közelebb jöve, s Ferencz minden önuralmát összeszedte, hogy jó kedvet mutathasson, s ezen erőlködése csakugyan meg is hozta lelkébe a bizalmat. Hisz a jó Isten áldása szemmel látható volt rajta s ezen tapasztalása újabb remény forrása lett; mert az Isten semmit sem tesz félig, gondolá, mint az emberek. Be fogja hát tetőzni megkezdett áldását. Aztán boldogult apját is az üdvözültek közt gondolta, — ennek imádsága is csak nyom valamit a jó Isten előtt.

Midőn végre oly közel volt az aggasztó nap, hogy a titkolódzás már természetellenes gondolat lett volna, lelkesült bizalmát anyjával is közlé, a ki nagyon osztózott benne.

Megérkezett a végzettéljes nap is. Ferencz megjelent besorozott társaival a kítűzött helyen, de nem vegyült közéjük, nem osztozott külső vidámságukban, melyről a szív mit sem tudott. Egy sarokba huzódott, midőn a legvégzettéljesebb sorshuzás megkezdődött. Figyelt a kihuzott számokra, féltette a magasabb számokat; mert tudta, hogy jó nagy számot kell huznia, ha meg akar szabadulni, miután a haza körülményei ágyuszóval döngő vihart sejtettek.

Végre az ő nevét olvasták. Nyugottan lépett elé s

a mármár kihuzott számot ujjai közt tartá. Ekkor ugy tetszett, mintha őrangyala szívéen kopogott volna. Forró sohajt bocsátott Istenhez, elereszté a megfogott számot s másikat vett ujjai közé. Arezát szintelen halványság futá el, lassan kigöngyölité a huzott számot s halványságát lángoló pir váltá fel — mert a legmagasabb számot huzá, a legfőbb nyerőt ezen emberlotteriában.

Ferenz alig tudta, mi történik vele. Mindenki köréje tolongott; némelyek gunyos megjegyzésekre fakadtak, mások irigy tekintetet vetének rá; de ő nem látott, nem hallott semmit, kibontakozott a tömegeből s távozott. Ekkor egy barátja örömmel ütött vállára, mert ő is szerencsés számot huzott s így szóla:

— Hajra, szerencsefi! tedd számodat kalapod mellé s menjünk áldomásra s ígyunk a hazáért, hogy nem kell érte verekednünk.

Ferenz csak ekkor jött igazán magához s kitüzte „győzelmi zászlóját.“ Aztán karöltve futottak lefelé a lépcsőkön s épen a kapun akartak kisietni, midőn élénk

örömkialtás hatott füleikbe. Ott állt a sarokban édes anyja s azonnal megpillantá a szerencsés számot. Ferencz ezzel mindent elfelejtett, feledé egész környeztet, a fiak gunyját, irigységet s anyja keblére borult. Pajtása pedig elosont mellőle; tudta, hogy ez nem megy korcsmai áldomásra.

Nem is ment oda, hanem egyenesen haza tartott. Otthon aztán kisdéd szobájokban anyjával térdve borultak s a számmal diszített kalapját összetett kezében tartá, míg anyja zokogva, könyek közt sohajtá: „Jó Istenem, köszönjük kegyelmedet!“

A szerencsés sorshuzást nem tilték meg áldomással, mint a felszabadulást. Vannak nagyobb szerelmek, olyanok, melyeket nem magunk szereztünk meg, küzdöttünk ki, melyek a mennyei áldás bőség-szarujából származnak. Ezeket nem üljük meg, dallal és zajjal, étellel és itallal; hanem esöndes, szívbeli hálaímaival.

(Folytatása következik.)

(Braun Izabella nyomán) Szulik József.

Római levél.

Róma, okt. 20. — Rózsafüzér havának fog ezentul hivanni az ősz vagy októberhó. Ugyanis: t. Morán Márius spanyolországi dömés szerzetes még a mult évben elhatározta volt magában, hogy a boldogságos Szűz tisztelete megörökítésére honfiai között a szent olvasó közös imádkozását a vele járó sz. titkok magyarázatával templomi ájtatosságul behozza a májushavi ájtatosság gyakorlata s példája szerint.

Ezen buzgó föltételében t. Peralta, szintén dömés szerzetes által támogatott, ki arról, hogy ezen ájtatosság naponkint miként végezendő, és micsoda imák s elmélkedések mondandók, egy „Mese del Rosario“ czimű kézi könyvet irt és nyomtatott ki, mely könyvet ez évi július hó 18-kán Bianchi Rajmond dömés szerzet közügyvédé IX. Pius pápa lábaihoz tett le, esedezvéen: miszerint ezentul október hó Mensis Rosarii-nak nevezethessék, s benne a jámborok, valahányszor közösen a szent rózsafüzér-imára s a Jézus életét, halálát s föltámadását tárgyaló szent titkok magyarázatára megjelennek, mindannyiszor két évi s meg annyi negyven napi buesu engedélyben részesüljenek, azok pedig, kik egész hónapon keresztül naponkint vesznek részt ez ájtatosságban, s a hó végén meggyónnak, áldoznak és a pápa szándékára imádkoznak — teljes buesut nyerjenek.

Minderre ő szentsége szóbeli helyeslését megadni kegyes volt, valamint ezt „Rosaire“ nevű kath. néplap köztudomásra adja. Az engedélynek szövege a következő:

„Instante Fr. Josepho Mario Moran, sacerdote Ordinis Praedicatorum in Hispania, et referente infrascripto Procuratore Generali eiusdem ordinis in audientia ab eodem habita die 28. mensis Julii, anni 1868. Sanctissimus Dominus noster divina Providentia Pius PP. IX. vivae vocis oraculo benigne elargiri dignatus est indulgentiam septem annorum, et totidem quadragenarum omnibus, et singulis utriusque sexus Christi fidelibus, quoties in honorem Bnae Mariae a Rosario nuncupatae devote adfuerint pio exercitio, quod dicitur Mensis Rosarii vel Octobris; plenariam vero pro una vice tantum in fine mensis dicti, si per totum mensem eidem pio exercitio adfuerint, et vere poenitentes et confessi sacraque communione refecti per aliquod temporis spatium iuxta mentem Sanctitatis Suae pias ad Deum preces effuderint. In quorum fidem etc. — Datum Romae in Conv. S. Mariae supra Minervam die, mense, et anno ut supra. Fr. Raymundus Bianchi Procurator generalis Ord. Praedicatorum.“ (L. S.)

(Morán József Marius testvér spanyolországi dömés pap kérelmére, és ugyanazon rend főprocuratorának előadására annak 1868-diki július 18-dik napján nyert kihallgattatásán Isten jóvoltából szentséges atyánk IX. Pius pápa élő szóval kegyelmesen két évi és ugyanannyi negyven napi buesut engedélyezni méltóztatott mindkét nemű keresztény hiveknek, valahányszor a rózsafüzérről nevezett Boldogságos Szűz tiszteletére annak ájtatos gyakorlatán, mely mensis- vagy október-rosariumnak nevezetik; csupán egyszer pedig a mondott hó végén teljes buesut nyernek, ha az egész hónapon át az ájtatos gyakorlatban részt vesznek, igaz bünbánattal meggyónnak, s ő szentsége szándéka szerint egy ideig Istenhez buzgó imádsággal fordulnak. Minek hitelül stb. — Adatott Rómában a Maria sopra Minerva conventben. Fr. Bianchi Rajmond, a dömések főprocurator.) (P. H.)

Igen, a jámbor katolikusokra nézve nevezetes az október hó; benne 1571 dik évben, 7 napján a menny királyné asszonya megtörte s megakadályoztatta, hogy a folytonos győzedelmeiben kevély török tábor továbbra is az olasz keresztények békéjét háborgassa s fenyegetse; benne az elmúlt 1867-dik évben a vörös új pogány garibaldistákat Róma falaitól űzte el. A rózsafüzér hava tehát lesz egy az élő hit s buzgó szeretet gyermeki hálaadója, melyet a szűz Mária tisztelői önként vállálnak fel, kik magukat az olvasó tarsaság beirtott tagjainak hívják.

Az 1859-diki jan. 9. napján Carmerata nevű Subiaco város feletti helység tűz által egészen elpusztult volt, mi okból károsított lakosai lakhelyök nem létében, a szomszéd falvakban kerestek menedékhelyet; megszáván végtére ebbeli sanyaru árvaságukat IX. Pius pápa s közös atya, százezer lirát utalványoztatott nekik, hogy egy új, de kényelmesebb halmon Camerata nevű falut építsenek föl; hozzá is fogtak e f. év kezdetén, és szept. hóban a szűz Mária tiszteletére emelt csinos új templomuk beszentelésével, mely Maretti püspök keze által történt meg, szerencsésen be is fejezték, mely alkalommal IX-dik Pius pápa ő szentsége bőkezű adományára nyilvánosságra jutott, valamint ezt terjedelmesen a római hivatalos napló köztudomásul adja, kiemelvén IX. Pius pápa áldott jó szívet, s alattvalói iránti igazán atyai gondoskodását.

A ezisterei rend eddig tartományok s egyes apátságok szerint önmaga kormányja alatt a római főapáttól független állott; 1852. meg 1859-ben több francia, belgiumi s német birodalmi apátok a szentszékhez folyamodtak, miszerint ez fejelemi

tekintetéből a római főpát joghatósága alá tartozniok engedje meg; kérésök meghallgattatván, 1863—67-ben kiadott határozatok értelmében Cesari Theobald római főpát joghatósága alá rendeltetnek tetteleg valamennyi francia, belga, meg német-honi apátságok tagjai; felhatalmazván egyuttal a főpátot, hogy Rómában a jövő évben egy közgyűlésre összehíván valamennyi apátot, az új fegyelmi rendszabályokat hirdesse ki.

Ez értelemben a napokban egy a püspökök meg szerzetesek ügye felett örködő bizottmány határozványja közhírré tette-tett Quaglia bibornok mint elnöke, és Svegliati mint titkára aláírásával 1868. márczius 27-ről.

Időjárásunk folyvást esős, mi miatt a szokásos mulatozások a zöldben nem folytathatnak, ő szentsége is e hétben semmi kirándulást nem tehetett az eső miatt; hanem a mult hétben Vigna Pia nevű szőlőben látogatta meg az ott nevelés alatt levő szegény árva gyermekeket, kik az ő szentsége költségén szőlő- meg földmívelésben gyakoroltatnak, száznál többen van-

nak jelenleg Fratelli della misericordia nevű belga szerzetesek vezetése alatt.

De bár komor esős időnk; azonban az öreg Tiber folyó nem áradott ki medréből.

Itt hála Isten! eddig semmi vizkiáradások, utak, töltések, hidak rombolásai nem történtek, mint a felső olasz-honi tartomá nyokban, hol sok város, helység, mező most víz alatt áll; e károsultak fölségelésére nevezetes összeget küldött ő szentsége, fölszólítván egy uttal az illető püspököket, hogy e szerenestlének számára kegyes adományokat gyűjteni s köztök elosztani édes kötelemöknek ismerjék. — E nagy nyomor, kiáltó szükség istenostorának veendő, a szabados élet büntetése, mely is egész Olaszthonban napirenden van.

Rómában e napokban köznyugalanság uralg, mindenki fél, nehogy a tavalyi boszucsinyek megújttassanak, most levén a garibaldisták által Mentánánál szenvedett kudarcznak épen egy éve. — Isten velünk! **Liegenhoffer János.**

Kilenczedévi tudósítvány

a legfölségesebb Oltáriszentség folytonos imadására és a szegény templomok fölszerelésére Pesten alakult anyatársulatról
1867-ki nov. 6-tól 1868-ki nov. 6-ig.

Az egyház az Oltáriszentséget „a szeretet titkának“ nevezi, mert Jézus annak rendelése által tuláradó szeretetét tanusította irántunk.

Ő, ki minket örök szeretettel szeretett, az időben is kívánt ezen szeretettel boldogítani; ő minket nem egyedül mint Isten, hanem mint ember is akart szeretni, a miénkhez hasonló szívvvel akart birni, mely azonban minden szívnél gyöngédebb, érzékenyebb és szeretettel legtuláradóbb, hogy annak egész gyöngédségével és minden hajlamaival megajándékozzon. Az Atyának Igéje, mely teljes vala dicsőséggel, hatalom- és gazdagsággal, mely az angyalok által szeretettet és imádatot, eljőve, hogy magát a föld nyomorának alávesse, hogy megaláztatást és gyaláztatot keressen, melyet számára a mi háladatlanságunk szerze. Eljőve, hogy a szenvedés keserű kelyhét a szenvedő emberiségért fenékiig kiirtse. Igen, mi érettünk, irántunk szeretetből Isten alázza meg magát, Isten szenvedett és halt meg! Élete és halála egyhangulag mondja nekünk: „Szeretlek!“ Mielőtt keresztjének királyi trónjára hág, szeretetének visszavonhatlan zálogát akarja még számunkra hagyni. Nem közönséges ajándékot akar nekünk adni földi életének emléketül, sem mulandó kincseket, nem is egyedül érdemeket és kegyelmeket, melyeket halandó életében számunkra szerzett, nem, ő megbeesülhetlen kineset, ő önmagát akarja nekünk adni. Mindenhatóságában és szeretete gyöngédségében eszközről gondoskodott, hogy jelenlétét közöttünk megörökítse, hogy az idők végeig közöttünk maradhasson. Mindenünknek testét, lelkét, véré, istenségét akarja adni; sajátunk, eledelünk, örömlünk, boldogságunk, életünk akar lenni. Mondjátok meg, szerethetett volna-e ennél jobban? Lehetséges-e ezen isteni szeretetről megemlékezni, és a szeretet Istenét viszont nem szeretni? Lehetséges-e, legförrőbb vágyának, mely nem más, mint az, hogy szívünket hatalmába vegye, ellenszegülni? Jézus éhezi és szomjuhozza ezen szeretetet és szegénynek tartja magát, valamíg őt nem szeretjük s szívünkkel tökéletesen és őszintén meg nem ajándékozunk. Kegyelme és irtalma teljében, vérben mos és tisztít meg bűneinktől; nyomorunk- és inségünkben osztozik, szívét nyitja meg ezeknek, hogy számunkra kegyelem- és vigasztaló változtassa. Kevés vizet kér tőlünk, értem a bánat, részvét és szeretet könnyűit, hogy égető szomját esillapítsa, melyet neki lelki üdvünknek vágya okozott, szomját, mely őt már a keresztján epesztette, s mely őt szeretetének szentségében még most is epeszi.

Hogy szeretteit vigasztalhasa, azt kívánja tőlük, hogy Szentségében az irtalmasságnak mindazon eselekedeteit gy-

korolják rajta, melyeket a szegények javára parancsolt s melyeket igérete szerint eljövetele napján a végítéletnél jutalmazni fog. Tizennyolecszáz év óta időz már tabernakulumjainkban a kenyér és bor színe alatt mint szeretetének örökös foglya, naponkint látogathatjuk őt s vigasztalhatjuk elhagyottságában és a róla teljesen megfélekedző sok háladatlan lelkek miatti szomorúságában. Ő oltárainkon mint áldozat van jelen, minthogy magát mennyei Atyja igazságosságának föláldozta, szívünk azért temetkezési helyeül szolgáljon. A kenyér és bor színe alatt mintegy az alázatosság és szeretet mezében híveinek jótékony-ságától várja, hogy oltárait ékesítsék, s őt az ily magasztos áldozathoz illő ruhákba öltöztessék. Ki a századok végeig mint zarándok a földön marad, nemesak körünkben akar időzni, nemesak városaink- és falvainkban akar lakhelyvel birni, nem, egyedüli vágya, hogy őt vendégszeretöleg szívünkbe fogadjuk, és a nap, melyen őt magunkhoz hívjuk, melyen őt bizalmmal s szeretettel befogadjuk, rá nézve az öröm és boldogság napja.

Oh ki ne esodálna itt Jézusunk szeretetének magasztos intézményeit, ki ne teljesitené rajta örömitasan az irtalmasságnak előszámlált eselekedeteit, hogy egykor töle hallhassuk: „Éheztem és ennem adtatok; szomjuhoztam, és innom adtatok; jövevény valék, és szállásra befogadtatok; mezitelen valék és befedeztetek; fogságban valék és fölkerestetek. Jöjtek tehát és fogadjátok el a világ kezdetétől fogva nektek készített nagy jutalmat!“

Nines is hiány oly hü tisztelőkből, olyan őszintén szerető háladatos lelkekben, kik az Ur Jézus iránti viszonsszeretöket minden alkalommal tényleg bebizonyítják; de fájdalom! mennyi a közönyös, kikben az Ur Jézus iránti szeretet tökéletesen kihalt! Vannak, kik merő szokásból járulnak az Ur asztalához, mialatt mások vagy sohasem vagy méltatlanul áldoznak. Vannak, kik kevelységökben a legmúltóságosabb Oltáriszentség iránt semmineműi tiszteletet sem mutatnak, holott a világ nagyainak gyávan bökölnek. Vannak, kik a szeretet titkának fönséges nevezetét káromolják, és mialatt sokan kérkednek, ha magas ranguk látogatásukra méltatják, kiknek illő elfogadására semmi költséget sem kímélnek: terhes betegségben vonakodnak a királyok királyának elfogadására, vagy azt kívánják, hogy csak suttomban, minden pompa nélkül vitessék házukba. Judással pazarlásnak tartanak némelyek mindent, a mi az Isten házában ékítésére történik, és mialatt saját házuknál mindent tisztán tartanak és a társaságokban illendő ruhákban jelennek meg, nem botránkoznak meg az Ur asztalának elhanya-

golásán és az ócska, rongyos öltönyökön, melyekben a pap a szent szolgálatot végzi.

Ezen szomorú tapasztalás már több jámbor egyeletnek adott lételt. Hyen a mi oltáregyletünk is, melynek czélja: a) a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézusnak megismerését, szeretését és imáadását mindinkább éleszteni és gyarapítani, s ezen őszinte szeretet által kipótolni a bántalmakat, melyekkel ezen legfölségesebb Szentségben illetetik, és b) szegény templomokat, melyeknek az isteni szolgálat méltó ünnepléséhez szükségelt tárgyak hiányzanak, tehetségéhez képest fölszerelni és segíteni, hogy tisztaságuk s díszök által az imáandó legméltóságosabb titoknak illőbb hajlékai legyenek s az ajtatosság ez által is fokoztassék.

Egyletünk hazánk minden vidékén, minden állapotuak között legörvendetesb részvételre talált annyira, hogy tagjainak száma jelenleg már 12,140-re megy. Minden tag kötelezi magát az Oltáriszentséget hónaponként egy óráig nappal vagy éjjel, akár a templomban, akár oda haza imádni. Az imáadás napját és óráját a tag maga határozza meg. Ezenkívül évenként 1 osztr. ért. forinttal, vagy ha igen szegény, legalább 12 krajczárral járul a szegény templomok fölszereléséhez. Magától értetik, hogy az egyelettag ezen fölül kötelességének ismeri, mindent elkövetni, hogy az egyelet föladatát tehetsége szerint megoldja és a legméltóságosb Szentséget minden alkalommal imádjja, magasztalja és dicsőítse.

Kik nincsenek azon helyzetben, hogy magukat bizonyos meghatározott imáadási órára kötelezhetnék, a szegény templomok fölszereléséhez, mint jötevek mégis járulhatnak, akár pénzségélyvel, akár az egyeletben felhasználható tárgyak adományozásával, melynek váson, esipke, selyemkelme s t. eff. Ha ilyenek az egyelet sz. czéljának előmozdításához évenként legalább 2 forinttal járulnak, a részvevőkhöz számíttatnak. A jötevek és részvevők szintén részesülnek az egyelet érdemei- és imádságiban, különösen azokban, melyek az egyelet által segélyezett szegény templomokban végeztenek, azonban a bucsuk engedményeit nem élvezik, minthogy azokban a szentatya egyedül az imádkozó tagokat részesíté. Az egyelet jelenleg 220 részvevőt számlál; számuk néhány év óta fogy, mivel közülök többen magukat az imádkozó tagok közé iratták.

Az egyelet folyton azon van, hogy az isteniszolgálathoz megkívántató készleteket arra ingyen vállalkozó tagjai által készíttesse, mi a legközelebb lefolyt egyeleti évben legalább nagy részt sikerült is. Több tag, köztök igen szegények is, az egyeletzölakat fehérneműek varrásával, mosással esipkekészítéssel, miseruhák himzésével és varrásával s t. eff. mozdították elő. Mindez lehetségessé teszi, hogy egyeletünk a szegény templomok fölszerelésére csekély eszközzel aránylag sokat fordíthat. Nem is lehet a legfölségeseb Oltáriszentség iránt az imádo tisztelét feltünőbbben tanusítani, mint az által, ha Istent szerető lelkek az Ur Jézust felöltöztetik, az istenitisztelethez és az ő jászolához, az oltárhoz megkívántató illendő kellékekről gondoskodván.

Nehány év óta a szegény templomok fölszerelése sz. misék által tetemesen előmozdítottatik. Az intentiókkal tul nem terhelt fűdö urakat a szegény Jézus nevében ezennel szeretettel fölkérjük, hogy ezen czélból tetszésök szerint meghatározandó bizonyos számú sz. miséket vállaljanak, melyek akár színben, akár feketében mindig ad petentis intentionem mondandók és a jövő 1869. év végeig vagy más általuk meghatározandó határidőig végzendők. A bejelentések pedig akár egyenesen az egyelet igazgatóságánál, akár azon nmlgu és fűdö főpásztoroknál történhetnek, kik ezen ügyet t. cz. papságának ajánlani kegyeskednek.

Megjegyezzük azonban, hogy az ekkép vállalt sz. misék a támadható zavar elkerülése tekintetéből mindkét helyen be ne jelenessenek.

Jóllehet egyik legforróbb vágyunk, hogy a szegény templomok a szükséges készletekkel teljesen fölszereltessenek, de miután erőnk a szegény templomok nagy számához képest az Istent szerető lelkek dicséretes áldozatkészségének dacára is még mindig csekély, szeretettel kérjük az illető folyamodókat, hogy igényeiket mérsékelni és név szerint a következő pontokat figyelmökre méltatni sziveskedjenek.

Miglen olyan szegény templomok folyamodnak, melyek az egyelettől még nem segélyeztettek, azon templomok kérvényei, melyek már kétszer vagy valamely fontos ok miatt háromszor segélyeztettek, nem vétethetnek tekintetbe, míg az előzőr folyamodók legégetőbb szükségéi nem fűdöztenek.

Az illető lelkipásztoroktól az egyelet elnök-asszonyához intézendő folyamodvány nélkül egy templom sem segélyeztetik az egyelet által. E kérvényhez még az egyházmegyei hivatal vagy a kerületi esperesség bizonyítványa esatolandó, mely által igazolva legyen, hogy a kérdéses templom a kerület legszegényebbeinek egyike, és hogy helybeli segédeszközökkel vagy épen nem, vagy csak föltötte szűken van ellátva. A fűdö lelkipásztoroknak ajánlatik, hogy a kérvényben templomaik állapotát világosan és kimerítően írják le, és ne általánososságban kérjenek segélyt, hanem a leginkább szükségelt czikkeket nevezze meg, az oltárterítök s t. eff. általok kért tárgyak mértékét tudassák és templomaik leltárát (mely latin nyelven is lehet írva) esatolják kérvényökhöz, melyben külön rovat alatt ki legyen téve, mily állapotban van minden tárgy. Kértenek továbbá az illető folyamodók, hogy ne csak az utolsó postát írják meg és a legközelebbi várost, hová az egyeleti ajándékok valamely pesti kereskedőház által küldethetnek, hanem az egyházmegyét is, melyhez plebániájok tartozik; az ajándékok átvételéről pedig az egyeleti igazgatót azonnal értesítsék.

Minthogy az egyelet az alapszabályok értelmében azon van, hogy inkább magok a tagok által készített, mint készpénzen vett czikkekkal, melynek a templomi edények, gyertyatartók s t. eff. segítse a szegény templomokat, könnyen magyarázható, hogy ilyes tárgyakat ritkán várhatni az egyelettől. Koporsótakarókra, függönyökre, melyek néha szintén kéretnek, s t. eff. az egyelet mítsen költethet.

A szegény templomok megajándékoztatása évenként csak egyszer történik, és pedig közvetlenül a kiállítás után, mely rendszeren pünkösöd előtt egy héttel kezdődik és 8-9 napig tart.

Hogy a bizottmány a szükségeseket annak idején beszerezhesse, és a munkákat a mutatkozó szükséghez képest elintézhesse, igen kívánatos, hogy a folyamodványok 6-7 hóval a kiállítás előtt beküldessenek.

Minthogy az egyelet föladatahoz tartozik, az Isten háza ékességének szeretetét minden telhető módon előmozdítani, ajánlkozuk az egyeletigazgatóság a templom vagyonekezelőinek az egyházi ruhák és egyéb kellékek beszerzésénél segédekzet nyújtani, a mennyiben a kívánt munkát vagy egyelettagok által, — s ilyenkor mindig a legjutányosabb áron — vagy, ha ez nem lehetségeseb, mégis lelkismeretes keresztny művészek és kézművesek által állíttatja ki.

Hálaköszönet és Isten áldása mindazoknak, kik az egyelet szent czélját ima, jóakarattal, alamizsna és munka által előmozdították!

Áldassék vég nélkül és dicsőítettessék

A legfölségesebb Oltáriszentség! Amen.

Mi ujság?

A Szent László-Társulat igazgatóválasztmányának október 26-án tartott gyűlése. A Szent-László-Társulat f. hó 26-ikán délután 4 órakor tartott választmányi ülést mélt. Peitler Antal váci püspök ur elnökle alatt. E gyűlést gróf Cziráky János kir. főkamarszmester ur ő excja is megtisztelte jelenlétével.

A közgyűlési jegyzőkönyv olvasása és hitelesítése után gr. Cziráky János ur ő excja jelentette, hogy a csángó-ügyben kiküldött állandó bizottmány, mely a közgyűlés által utasítva van működésének mielőbbi megkezdésére, ha ő méltósága a győri püspök ur, ki e bizottmánynak társelnöke, akadályozva nem leend, jövő hó 10-én egybeülend tanácskozásait megkezdendő.

Az elnök ur ő méltósága ez alkalommal átadta ő exejának Kubinszky Mihály kanonok ur a csángó-ügyre vonatkozólag benyújtott jelentését.

Elnök ő maga jelenté, miszerint a közgyűlésen a tagok szaporítására nézve tett kettős indítványa értelmében körlevelet intézend a ft. ordinariatusokhoz. A választmány köszönettel s közhelyesléssel fogadta ő méltóságának ezen jelentését.

Az elnök ő méltóságának indítványára határozatba ment, miszerint az ordinariatusok fölkérendők, hogy a társulati tagok betűrendes névsorát minden év végével beküldeni sziveskedjenek, hogy a tagok létszámát minden évben lehető legnagyobb pontossággal megállapítani lehessen.

Olvasztatott Pauner János czimzetes püspök ur ő méltóságának válaszevele, melyben alelnökké történt megválasztását köszönettel fogadja.

Bold. Lonovics József volt kalocsai érsek ő excaja 100 frtot, boldogult Gottliebovic volt pécsi kanonok 50 frt és b. Csepeley István volt kupuszinai pl. 10 frtot hagyományozott a társulatnak. Ezen összegek az alaptökhöz csatoltatnak.

Segélyzésben részesültek: Az árvák ingyen nevelésével foglalkozó pesti szürke nénikék 200 frittal; a hátszegi leányiskola alapítási költségeire 300 frt szavaztatott; a szt. Vincze apácák Ungvárt 100 frt segélyt kaptak; a braillai magyar tanító egyelőre 50 frt segélyt kapott s folyamodása áttétetett véleményezés végett a csángó bizottmányhoz, vajjon szükséges-e állandó évi segélyzés s nincsenek sürgetős segélyt igénylő iskolák Moldva-Olahországban?

A ploesti magyar tanító e társulattól 24 drb arany évi segélyt kap; s ujabbán folyamodik ezen segélyösszegnek havonkinti 5 frittali fölemelésére. Folyamodása áttétetett a csángó bizottmányhoz.

A mechtaristák bécsi congregatiójának segélyzésére 100 frt; a przemysli benezés apácáknak pedig, kiknek zárdájok s templomok a San folyó kiáradása által tetemesen megrongáltatott, 50 frt adományoztatott.

A társulat védszentének, szt. Erzsébetnek ünnepét a társulat tagjai a belvárosi plébániatemplomban, az ünnep nyolczadára eső vasárnapon, nov. 22-én fogják megülni.

— Ő Felsege a győri székesegyházi káptalannál Zerpák János székesegyházi főesperesnek a szent Adalbertől nevezett győrhelyi prépostságra, Nogall Károly sopronyi főesperesnek a székesegyházi főesperességre, Winterl Antal mosonyi főesperesnek a sopronyi főesperességre, Mayrhofer József loesmándi főesperesnek a mosonyi főesperességre, Tartsay Ferencz rábaközi főesperesnek a loesmándi főesperességre, Orbán György komáromi főesperesnek a rábaközi főesperességre, és Fábrián István pápai főesperesnek a komáromi főesperességre leendő fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ezáltal megürlt pápai főesperességgel összekötött kanonokságra Hupka Ferencz papneveldei hittanárt kinevezni, a ker. sz. Jánosról nevezett huufalvi czimz. prépostságot pedig Mayerhofer Józsefnek legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— Mária Valéria herezegnő dajkájára nézve királyné ő felsege orvosa, Balassa, a királyné határozott kívánatára, felszólítást intézett több jelesebb orvoshoz, ajánljanak egy a szükséges tulajdonokkal rendelkező magyar dajkát a herezegnő számára. A választás végre Szegedi Lidára, egy esinos fiatal 21 éves szadai parasztemenycskére esett.

— Hálanyivánítás. Bajáról csaknem mindennapi már a kegyes főpásztori adományok hálás elismerése, melyek nagyméltóságu Haynald Lajos kalocsai érsekünk kifogyhatlan bőkezűségét tanúsítják. Így nem távozhattot gondos atyai szíve, az itteni megalakult k. legényegyletből sem, míg az egyet kiadásainak fedezésére 100 frtot o. é. főpásztori áldása mellett nem küldött. Midőn ezen kiapadhatlan szeretet el párosult adományért őszinte gyermeki szívből eredő köszönetet mondunk, el nem mulasztandjuk az ily becses életnek hosszú boldogságaért naponkint buzgó imát küldeni az egek urához.

— A király ő felsege beleegyezett, hogy a zágrábi biborok-érsek Petrovich zágrábi kanonokot suffraganeusává választathassa, minek folytán utóbbi ő Szentségének a pápának praeconisatio végett felterjesztetett.

— A Képzőművészeti-Társulatban egy igen becses oltárlap van kiállítva, melyet Haynald Lajos kalocsai érsek engedett át kiállítás végett. A mű kétségkívül a XV. század vége felé készült, az angyali üdvözlést ábrázolja, s mind a fogamzat, mind a körvonalok Michel-Angelora emlékeztetnek, különösen az angyal körvonslai, feje és izmai Buonarrotti kezére utalnak.

— Ft. Haynald Lajos kalocsai érsek ő excaja a máriapócsi zárdának 100 frtot, a esütörtök helyi szepesmegyei góthkápola kijavítására 100 frtot adományozni kegyeskedett.

— Főt. Fogarassy Mihály erdélyi püspök ő excaja a deési iskola nagyobbitására 200 frtot adományozni és az apnagyfalusi templom számára egy nagy harangot üntetni méltóztatott.

— Ngos és főt. Kovács József kalocsai kanonok és a k. tábla tlnöke — ez utóbbi állomásáról lemondott.

— Inota okt. 26. Inota a Szekesfehérmegebe kebeleztet, esoori kath. plebaniaegyháznak egyik magyar fiókhelysege. Boldogult Horváth István országos történezünként „Inota“ szó szerint annyit tesz, mint locus innocentiae, ártatlan-ság helye. Mi azt, ha az ottani katolikus lakosságnak inségét tekintjük, talán inkább inség helyének értelmezhetnök. Azonban a kisdéi hitközség vigasztalására az Ur időnkint elküldi az ő angyalait. Roskadozó kis temploma néhány évvel ezelőtt a vállálsalap jótékonyágából ezelszerűen átalakítottat s jelenleg a helységnek födiszét képezi. Iskolája sem rég nyerte elég csinos külalakját s tágasságát; ámde a tanteremben a pusztaságnak utálatossága tanyázott. Ngs Venosz Imre apát s kanonok ur, ki a esoori plebaniáról jutott be a szekesfehérvári kanonokségbe, hogy a bajon segítsen s megmutassa, mily érdektelenül szerette s szereti egykori inotai hiveit: azokat jótéteményeivel folyton halmozza. Hogy többet ne emlitsék, legujabbán azoknak iskolájára fordította figyelmét. Annak tantermébe, mely ezelőtt rendes padok nélkül szükölködött s télen farkasordító volt, saját költségén padokat csináltatott s egy diszes új kályhát állított. Így az ártatlan esemetéket, megszűnvn a rendetlen helyezkedés ugy, mint a téli didergés, ugyanott eszentul sikeresben oktathatni. Midőn a főnérintett nagylelkü apát s kanonok urnak Inota irányában tanusított ez utóbbi s előbbi jótéteményeiért, a hon színe előtt, ezer köszönetet szavazok, ezer áldást kívánok, csak az iránta mélyen lekötölezett inotai katolikusoknak hálá-érzelmeit tolmácsolom. X.

— Megjelent és szétküldetett a „Katholikus Lelkipásztor“ III-dik (november-decemberi) füzete. Az 1869-diki folyamra, mely egész évre 3 forint, félve 1 frt 50 kr., az előfizetési fölhívás a Kath. Néplappal már korábban szétküldetett.

— Szerkesztői üzenet. B. — A levelében említett költeményeket nem kaptam meg.